

**Folketingets arbejdsmarkedsudvalg d. 26. oktober 2005
Deputation fra Byggefagenes Samvirke og 3F Esbjerg.**

Baggrunden for forslag L 14 om ændring af reglerne om arbejdsgivernes strafansvar, beror efter vores mening på flere misforståelser.

1. Sagen mod virksomheden ABC Byg & Tag for overtrædelse af arbejdsmiljøloven medførte en omfattende presseomtale, med krav om at fjerne det objektive strafansvar for arbejdsgivere, der lever op til sikkerhedsbestemmelserne. Virksomhedens indehaver, der også er formand for partiet Venstre i Esbjerg, rettede sin henvendelse til især beskæftigelsesministeren og arbejdsgiverforeningerne.
Virkeligheden var, at tiltalte i byretten i Esbjerg havde erkendt sig skyldig uden forbehold, og vedtog bøden på 25.000 kr.
2. Sagen blev fremlagt som om at de ansatte i virksomheden ikke havde anvendt sikkerhedsline ved tagarbejde på arbejdsstedet.
Men iflg. Arbejdstilsynet var anvendelse af sikkerhedsline ikke tilstrækkeligt. Der skulle have været anvendt stillads og rækværk, så selv om der havde været anvendt sikkerhedsliner var påbudet faldet alligevel.
3. Som udgangspunkt mener de borgerlige politikere, at situationen på arbejdsmarkedet efterhånden kendetegnes af ansvarlige arbejdsgivere, der gør deres bedste for at sikre et godt og trygt arbejdsmiljø.
Heldigvis findes der mange af den slags arbejdspladser, men desværre også rigtig mange arbejdsgivere, der hverken vil eller kan sikre et godt arbejdsmiljø.

I 3F stifter vi i høj grad bekendtskab med sidstnævnte kategori, både når vores medlemmer henvender sig med arbejdsskader, og ikke mindst under udførelse af vores opsøgende arbejde, især på byggepladser.

Vi syntes det havde været rigtigt at fokusere på det reelle problem i stedet.

Arbejdsmedicinsk Klinik i Herning har forsket i anmeldelserne af arbejdsskader, og kommet til den konklusion, at der totalt set er tale om en underrapportering af arbejdsulykker på ca. 50 % (Arbejds miljø nr. 8. 2005)

Disse tal er i overensstemmelse med en tidligere undersøgelse, hvor man sammenlignede skadesstuenes statistik med Arbejdstilsynet.

Jeg vil i den forbindelse ikke undlade at nævne, at landbrugets egne arbejdsmiljørådgivere udtrykte stor forståelse for, at landmænd ikke anmeldte arbejdsulykker, fordi de så risikerede at Arbejdstilsynet mødte op på arbejdspladsen, og måske gav en række påbud.

Udtalelsen faldt på et møde i 2004, da Landbrugets Arbejdsgivere og SID sammen skulle diskutere landbrugets sikkerhedsbus.

Den typiske bemærkning, vi har hørt så tit, når vi spurgte vores egne medlemmer, hvorfor de fandt sig i dårligt arbejdsmiljø er: "Tror du jeg vil fyres"

Vores erfaring er, at en arbejder der kræver arbejdsmiljøreglerne overholdt, på mange arbejdspladser er tættere på en fyring end de, der stiltiende finder sig i manglerne.

Arbejdsgivernes ret til at lede og fordele arbejdet gør, at der uanset samarbejdsbestemmelser, overenskomster, arbejdsmiljølovgivning m.m. er tale om et forhold, der aldrig bliver helt lige. Den ret vil arbejdsgiverne ikke under nogen omstændigheder fraskrive sig, de ønsker retten, men vil ikke have pligterne. Det objektive strafansvar er en konsekvens af ledelsesretten.

Denne ret indebærer, at arbejdsgivere kan fyre ansatte, der ikke overholder reglerne. I parentes bemærket har fagforeningerne ikke gjort indvendinger mod den slags afskedigelser. Heller ikke i de tilfælde, hvor ikke blot arbejdsgiveren, men også vores medlemmer har fået en bøde for overtrædelse af arbejdsmiljøloven.

Har udvalget overvejet:

- Hvordan skal ansatte bære sig ad med af fyre en arbejdsgiver der ikke overholder loven?
- Hvordan skal ansatte bære sig ad med af fyre en ansat arbejdsleder der ikke overholder loven?

Nej, ingen af delene er muligt, og derfor er lovforslaget også ensidigt vendt mod de ansatte.

Ansatte har interesse for et godt arbejdsmiljø, eftersom det er de som bliver arbejdsskadede hvis et eller andet ikke er i orden. Derfor er de fleste forbedringer i arbejdsmiljøet også gennemført efter initiativer fra fagbevægelsen. Samme ildhu kan arbejdsgiverne ikke fremvise, men udviser dog en voksende forståelse for, at det økonomisk og personalemæssigt set er en fordel for hele virksomheden at have et godt arbejdsmiljø.

Men selv seriøse arbejdsgivere kan blive hårdt pressede, ikke mindst ved et opskruet tempo på mange arbejdspladser.

Eller i forbindelse med licitationer, hvor man skal konkurrere med f.eks. useriøse byggefirmaer eller vognmænd, der er konkurrencedygtige ved at spare på sikkerhed, arbejdstider, lønninger eller ulovlig arbejdskraft.

Et eksempel kan være afstivning, anlæg eller undladelse af begge dele omkring en udgravning. Der kan være mange tusind kroners forskel på om reglerne overholdes eller ej. Vi konstaterer, at selv seriøse arbejdsgivere lader sig friste. Selv om et splitsekund afgør forskellen mellem liv og død.

Psykiske forhold kan medføre lovovertrædelser.

- Kan man reelt forvente sig, at den eneste ansatte, f.eks. på et landbrug, har styrke til at sætte sig op mod en arbejdsgiver, der overtræder loven?
- Nogle virksomheder har bonusordninger, f.eks. gruppebonus, for ikke at have arbejdsulykker. Vil det ikke være sandsynligt, at hvis en fra gruppen kommer til skade, så vil det blive en influenzasygemelding i stedet. I modsat fald vil det koste hele gruppen en bonus, og virksomhedens flotte statistik vil blive ødelagt.

En konsekvens af Beskæftigelsesministerens lovforslag er, at mange arbejdsgivere ganske enkelt pr. automatik vil påstå at de har gjort alt for at undgå ulykker, og i stedet tørre skylden af på de ansatte. Hvordan vil retssikkerheden være for den enkelte, f.eks.:

- Ved fravær af vidner, eller hvis nogle presses til ikke at afgive vidneforklaring (trussel om fying, penge under bordet m.m.)

Og endelig frygter vi en række juridiske konsekvenser, hvis lovforslaget gennemføres i forhold til:

- Lov om arbejdsskade
- Erstatningsansvarsloven, hvis arbejdsgiveren påføres f.eks. produktionstab eller tilsvarende, hvis en ansat gøres ansvarlig, og arbejdsgiveren frikendes.

Vi skal derfor bede udvalget, og ikke mindst Dansk Folkeparti, der gerne vil markere sig som et værn for de svageste, om at arbejde for at forslaget tages af bordet.